

HAMID GJYLBEGAJ

Drita e S'vertetës

„Veritas est adaequatio rei et intellectus“

*Agon drita, terri shkon,
Dija boten e sundon,
Kur virtyti bashkpunon;
Pra virtyti i s'vertetës,
Kjoftë livdue gjithmon' e jetës!*

— CONSCIOUSNESS —

TIRANË, 1983
Shtypshkronja „Gutenberg“

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
S H K O D E R

HAMID GJYLBEGAJ

Drita e S'vertetës

„Veritas est adaequatio rei et intellectus“

Agon drita, terri shkon,
Dija boten e sundon,
Kur virtyti bashkpunon;
Pra virtyti i s'vertetës,
Kjoftë livdue gjithmon' e jetës!

— CONSCIOUSNESS —

TIRANË 1935
Shtypshkronja „Gutenberg“

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER

Ribotimi pa lëje është i ndaluem.

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER

PARATHÂNJA

*N' fill' çdo punë është e vishtirë,
Me kadalë, por, bëhet mirë !*

Sikurse mëndja, zëmra, e vetdija,
Bâjnë tansín e një vehtjakut;
Ashtû detyra, ndera, e përgjegjsija,
Janë fisnikija e një gjakut;
Pra, fisnikija mbassi gjakun s' e prishë,
Tansija m' njisi sejcillin e grishë :

Qi të kryejmë detyren,
Mos të kuqim ftyren;
T' i a mbajmë nderen,
T' i a rrisim vleren;
Të kemi përgjegjsín,
Në daçim Shqipnín;
Ndryshej jemi fikë,
Madje dhe koritë,
Si njaj hylli qi s' bân dritë!...

Prapathânja

„Post nubila Phoebus“

Tha, e thotë, edhe do t' thonë,
Dër sa t' jetë toka e qielli;
Si do kjoftë heret a vonë,
Mbas të vrantit prap del qielli!...

Shkodër, 1-IX, 1933.

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER

Kuptimi i Fjalës

Lidhjes Kombeve!

*Me folë bëhet fjalë,
Mos me folë m' bëhet halë ;
Prandej po flas,
Pse drue se pëlsas ! . . .*

A . . . e drejta përbân fuqinë ?
A . . . fuqija e bân drejtsinë ? . . .
Ket problém gjithkush s' e ndinë,
Fjala e drejtë n' kuptim nuk mrrinë;
Mbassi fjala është vetëm fjalë,
Me arsye do t' flitet fjalë;
Fjalë e një, e' i bathë, e' i kokërr,
S' mbaron kurr gjithnjë, kjo, lodër;
Lodra e jetës është pa fund,
Fjala e drejtë s' ecën gjithkund;
Prandej „Krishtin” e kanë kryqzue
Fjalën, Zot, e kanë mohue,
Zotin Zot e kanë përçmue,
Pse, gabim, e kanë kuptue;
Ato, drejtë, kish t' a kuptojshin,
Një t' vertetë do t' a diktojshin ! . . .
Mos kuptimi është ngatërrim,
Që sot n' luftë vuen t' tanë njerzimi . . . !

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARILETI"
SHKODER

SHIJIMI I JETËS

Dikush ngranë për me jetue!

Dikush jeton, sallde, me ngranë!

Vall, çka është shija e ksaj jetë,
Qi për çudë fort na tërhjek? ...
Çka do t' jetë, kjo, jetë e shkretë,
Plot me vuetje qi na djek? ...

T' gjith qellini â prap ajó
Çka do t' jetë, kjo, mrekullí? ...
Vuej, përpigu, mos pushó!
Nji grimë herë mos rri n' qetsí! ...

Sa t' jeshë fmi, n' djep brit e qajë,
Koha e pastër, kshtû, kalon;
E rinija plot uzdajë,
Me nji mijë qellime shkon! ...

Tash n' pleqni nji mijë trazime,
Koha e shkueme ... n' dekë ... nji ças!
Gjithkjo luftë, e, kto mjerime,
Për nji ças ... a ... vuej e plas? ...

M' u përgjegjë me' i herë kuptimi,
M' tha: kjo prirje q' është kaq jeta,
Për t' padijshmit është: Ushqimi ...
E për të dijshmit: Everteta ...!

BIBLIOTEKË PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER

MISTERI I JETËS

„Tanquam subjecto”

„Tanquam principio et causa”.

Zëmra i ka do arsyetime,
Qi arsyeja vetë s' i njef;
Prandej nieri n' kndim e n' shkrime,
Krejt t' verteten s' ka si e shef!...

N' ket mndyrë dija jët e kotë,
S' ke pse rrekesh me e kerkue;
E verteta qi është n' ket botë,
Me ndergjegje do shijue!...

Shija e saj nder hire njifet,
Bukurin kur të paraqet;
E verteta shpirtniisht ndihet,
Me virtyte të dashtnis s' vet!...

Dër për ngjarje të pa perftueme,
„Shpirti i Shëjtë” paralajmues,
Kje ç' nder fillet e amshueme,
Fjala e Zotit vetkuptues!...

Ati Lindës, Perëndija,
Qi e krijon çdo kreatyrë;
Biri i Lindun, Gjithësija,
E Dashtnija rrjedhë n' natyrë!...

Për ket shkak kënsit n' ket jetë,
Veç n' dashtni Hyjnor e gzojnë
Ket lumni t' jetës s' vertetë,
Sall' dashtnorët e shijojnë!...

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER

SHENIMI I POSAÇËM

- I. Zoti Lindës : Ati — : Brahma : Energija : Natyra : Pushtedja.
 II. Zoti i Lindun : Biri — : Siva : Materja : Persona : Dija.
 III. Zoti Dashës : Shpirti Shëjt : Vishnou : Rrjedhja : Dashnija : Mirsija.

Si mbas shënimit sipër të përshkruem shifet
 kjartas se, Vehtja e parë e të Shëjtnueshmes Tri-
 ní, është filli prej të cillit rrjedhë çdo gjë; e masa e
 pushtedes mekanike — qi përbâhet prej vijimit të for-
 cës së bashkueme me hapsin e me kohë — i për-
 shtatet Pushtedit Hyjnuer, prej kah leu Gjithsija, si
 vehtja e dytë; e Dashnija qi, mban relacionin rë
 mes t'Atij qi lindë, e t'Atij qi është i lindun, formon,
 Vehtjen e tretë; kështu qi, cillsija e Shpirtit Shëjt
 rrjedhë prej Atit, e prej Birit; sepse, Ati për kri-
 jim është filli i gjithçkafës, e Biri si i lindun, me një
 mëndyrë, a me një tjetër, është në relacion të vi-
 jueshem me të; e prandej Shpirti Shëjt duhet të rrje-
 dhi edhe prej Birit qi është i lirë në veprimin e nder-
 gjegjëshem të tinë; se përndryshej, Biri s' kishte me
 këndë kurr në marrëdhënie me Atin e vet; pra, si mbas
 zbulimeve qi ju bënë njerzimit, të cillat varg e vistër
 na i paraqet historija, merret vesht se — kje fjala
 ç' në fillim — e cilla foli n' amshim, e flet gjithnjë,
 edhe do të flasë gjithmonë; e, pse shtohen fjalët,
 natyra Hyjnore nuk shumohet, se sasija tansin s'e
 shumzon: një vjen, një rrin, një shkon, lindës i lindun,
 dashës i dashtun; këto, janë vetëm cillsit e një Hyjnis;
 e, aj nieri qi, ka Hirin shëjtnues me vehte, ka edhe
 Perëndin me vedi; të cillen gjë smund t'a baje Mo-
 nopol as kërkushi në ket llojë!...

Totum potestativum : Sh. Daona Ventura, Dr.
 Seraphicus.

Anima est tota in toto et tota in qualibet parte:
 Sh. Thtoma, Dr. Angelicus.

KUVENDI FETAR

Hypnotisti qi bân keq; aj për Zot, adhron një Dreq!

Muhamet' Alija vetë,
Mish e shpirt i kanë t' bashkuem;
Islamizmi i vertetë,
Asht Kshtênizem i plotsuem! ? ...
— MUZLIMANI

Udha e mbarë, i kjoftë t' i thoni,
T' i thoni njetij Dervishit;
Qi la besën e Muhametit,
E u këthye prej Jezu Krishtit! ? ...
— KRISTIJANI

Ju, Muzliman edhe të Krishtënë,
Shoq me shoq mos u zemroni! ...
Puna udhën tash e gjënë,
Veç, t' vertetën, vetëm, të doni! ...
— IDEALISTI

Clarté formidable de l'ombre,
Lueur sur Le Koran comme sur Le Missel,
Eternel presence a l'oeil universel!
— VICTOR HUGO

Lajmi i Naltë!

Naltsou! se ky vënd s' është i yti!
Me ardhë n' botë nuk është kuqja!
Zotsí është, vetëm, virtyti,
Nieri kot mbî tokë s' â lla! ...
Nieri i zoti e vetkuptues,
Kur t' mujsh deken je për jetë;
Kû, n' bashkim t' Hirit Shëjtues
Ti, lumnín e gzon t' vertetë! ...

DIMNI E PLAKU

*Ku është i ri,
Punë gëlimi;
Ku është plaku,
Mbâhet konaku! . . .*

Si me borë shpejt mbushen malet,
Kur me turr dimni t' ketë ardhë;
Njashtë koha as pak s' ndalet,
Fillon kripin me na sbardhë!

Si pá gjeth edhe pá fleta,
Ngelin pëmët, veç, n' kercuj;
Pleqve t' ngratë u soset jeta,
S' i u jët mâ fuqí nder gjuj!

Uji akull sikur ngríhet,
Mbas një t' ftoftit që t' ketë ardhë;
Plakut t' shkretë gjaku i pîhet,
Flok' e kresë vinë tu i u sbardhë!

Kur kujton se vjen Prëndvera
E gjithçka bâhet konënd;
I përtrihen travaj' tjera,
Deka e hidhët i bjen nder mënd.

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER

VALLJA E VDEKJES

*Irëu, des e s' rdes
Plaku, des se des;
Por, deka me nderë,
A lumni përherë! . . .*

Jeta e shkurtë,
Deka e sigurtë;
Dekës s' i dihet,
Orë, as ças;
Pse nuk shihet,
Kah vjen pas;
Por, kur t' vinë,
Gjâ nuk dimë,
Do t' na marrë,
Si një barrë;
Larg e afër,
Sot e dje,
Si kur ktû,
Ashtû atje;
Gzueshem rron,
Kush shpreson;
Dekë ë jetë,
Aj i fiton! . . .

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER

Hylli e Kryqi

EPITAFI

Ty, o, jetë, o, e bukra jetë,
Shum u rreka tuj t' gjurmue;
Kur kujtova se t' kam gjetë,
Un nja' herë kishem gabue! . . .

S' di se si, veç, metsh m' një pyllë,
Kû, me dalë s' muj as me hí;
Para sysh m' duket një hyllë,
N' t' **lemë** i bardhë, n' **prëndim** i zí!

Kênka i hidhtë, ky, hylli i jetës,
Qi nieri i shkretë e trashigon;
Por, e drejtë pësha e s' vertetës,
Me një kryq gjithkënd peshon! . . .

Helas! quel est le cours et le but de la vie?
Des fadaïses, et le néant!
O, Jupiter! tu fis en nous créant,
Une froide plaisanterie! . . .

— VICTOR HUGO

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER

AGIMI I DRITËS

„L' aura, L' aura humain”

N' nadje heret kur sbardhë drita,
Hyjt e hâna t' gjith predojnë;
Zhduket nata êndet dita,
Bukur zogjt' nisin e kndojnë!

Agon drita, terri shkon,
Dija boten e sundon,
Kur virtyti bashkpunon;
Pra, virtyti i s' vertetës,
Kjoftë livdue gjithmon' e jetës!

Bár e lule m' võesë njomë qielli,
Kur gjithsija merr m' u zgjue;
Zen e i shndritë me rreze dielli;
Fillojnë nierzit me punue!

Agon drita, terri shkon,
Dija boten e sundon,
Kur virtyti bashkpunon;
Pra, virtyti i s' vertetës,
Kjoftë livdue gjithmon' e jetës!

Puna, dija e dashtnija,
Kryejnë nevojët e ksaj jetë,
Si shendedja, pasunija,
E bâjnë nierin me u kondetë!

Agon drita, e tjera...

LIRIJA E ILIRJA

O, Fjalë shejte, ilirike,
Nder kta vende kaq jetike,
Me dishmína historike,
Kje e naltë edhe klasike . . .
Ket t' vertetë kush e mohon,
Historís i kundreshton! . . .

Por, e drejta tash flet vetë,
Me një mndyrë fare t' vertetë;
E verteta flet e njet,
Me lirin e arsyes s' vet! . . .

O, liri, fjalë e bekueme,
Shum të deshtme, shum t' dishrueme,
Shum të ndjekme, shum gjurmueme,
Kû mâ n' fund me gjak t' fitueme! . . .
Ket t' vertetë kush e mohon,
Kombit t' onë i kundreshton! . . .

Por, e drejta tash flet vetë,
Me një mndyrë fare t' vertetë;
E verteta flet e njet,
Me lirin e arsyes s' vet! . . .

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER

DETYRA

Përmendorja e fëmire

Bleta sa lenë,
Del me punue;
Shetitë gjith dhenë,
Mjaltën me e gzue!

Kur t' jeshë m' ndo' j zyrë,
Mos bân lodrim;
Mâ parë detyrë,
Mbandej argtim!...

VJESHTA

Fjala e ideja, binë doke të reja

Sa shkon vera,
Vjeshta vjen;
Si perhera,
Fryte bjen!...

Rrushë vilet,
Me shpejtim;
Vëna shillet,
Për ushqim!...

Pra, gjithkushi,
Sa t' ketë shendet;
Le t' përmbushi,
T' gjallt' e vet!...

Çohet era,
Fletët binë;
Pemët tiera,
Gjithnji binë!...

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER

Stina e híri,
Sa t' ndryshojnë;
Koha e nieri,
Bashkë kalojnë! . . .

T' moçmit zhduken,
Por, t' ritë vinë;
Kû, fjaltë struken
Idetë rrinë! . . .

BESA SHQIPTARE

Besë e Fë; Kombë e Atdhé

Besa është e mirë,
Kur t' epet për mik;
Nonse është vishtirë,
Me i ndejun besnik! . . .

Besa është n' parim,
E miku n' idé;
Fjala n' rruzullim,
Për nieri ka lé! . . .

Mbaje fjalen fjalë,
E n' parim qindró;
Qellimi do t' dalë,
Veç, me zëll punó! . . .

Vepra e vertetë,
Nuk muhet me turr;
E drejta flet vetë
E mira s' vdes kurr! . . .

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER

ÇMIMI I BUKURIS „VLERA E POEZIS”

*„Dans l'art la sincérité, tient lieu de la vérité!...”
Bukurija pa hije; porsi gjella pa shije!...*

Mo gazmend, porsi prendvera,
Përtrinë jeten pa pushue;
Nji mbretreshë nder lule tjera
Përmbi t' gjitha ka lulzue!...

Fëtyra e saj mâ kthilltë se drita,
E se hâna neper pyllë;
Kah kalon, thue, endet dita,
Për at sy qi çilë e mbyllë!...

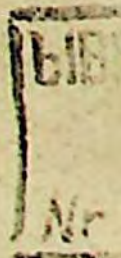
Floktë si fije mëndafshit rritun,
Si kunorë i rrinë mbî krye;
Dër nder vetlla janë afritun,
Edhe hije i bâjnë ndër sye!...

Thjeshtesija n' t' prûem i duket,
Porsi n' rrezen e parë të diellit;
Kû, pastrija mâ n' shêj struket
Sikur n' kelçin e bardhë t' lilit!...

Shtati fîll si qeparisi,
Hieshem vjen tuj u naltsue;
Bukurin n' trup i a qendisi,
Çka natyra ka krijue!...

Vepra del, krejt, e pelqyeme
Kur t' jetë harti sa mâ i plotë;
Si nji kënë, pra, e përkryeme,
Bukurija do çmoe n' botë!...

AVEMARIJA

BIBLIOTHEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
S H K O D E R

Çmimi 1 Lekë

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER